

EL NOSTRE CONCURS LITERARI

Quan en Carles Malagrida va guanyar el Premi Família Pascual, l'any 1985, vaig pensar que no deixava de tenir la seva gràcia que el jurat premiés el treball d'un company fidel de tota la vida a "la Colla".

Modestament, penso que enguany aquesta gràcia s'ha repetit per partida doble. M'explicaré.

L'agost del 1984, quan l'avi Tolosà estava ja malalt de mort, em va escriure una carta en què em demanava que anés a veure'l, ja que havia trobat un document que em volia donar. Aquest no era altre que la petició formal de Graduació de l'Escola Pública de la Vila. La va fer a la junta del Centre d'Unió Republicana quan tenia 23 anys, tot demanant que aquesta se la fes seva i la presentés a l'Ajuntament. Vam quedar que jo aniria buscant material de l'arxiu municipal i que poc a poc aniríem desgranant, des del començament, la història d'aquesta lluita que es van plantejar uns quants cassanencs. Poca cosa vam fer junts, perquè ell moria el 19 de març de 1985. El treball era començat i vaig agafar l'autocompromís d'acabar-lo sol.

Queda, doncs, explicat perquè el XIII Premi Família Pascual tinc l'orgull de "compartir-lo" amb el mestre Tolosà.

A la festa literària vaig donar unes pinzellades al contingut del treball. Són aquestes:

— La primera petició de Graduació de l'Escola Pública de nens la van fer en Josep Torres i Fernández (mestre interí de l'Escola Pública número 1, i en Benet Casabó, popularment conegut com en Benet Pintor (pintor), l'agost de l'any 1908.

— La segona petició la va fer Manuel Tolosà i Surroca, com a secretari del Centre d'Unió Republicana i, els mateixos dies en Josep Maymí i Muntal, President del Centre Radical Instructiu, entitat que mantenia l'Escola Cervantista. Era el mes de juliol de l'any 1919.

— L'Escola Pública de nens es va graduar el maig de 1928, al nou edifici no acabat, avui l'Hospital Municipal de Sant Josep.

— L'any 1931 es va graduar l'Escola Pública de nenes, als locals del Jutjat Vell, avui part de la Llar dels Jubilats i Escola d'Adults Municipal.

— L'any 1935, essent alcalde el republicà Martí Rosselló, es demana la construcció d'una escola pública amb cinc graus per a nens i cinc graus per a nenes. Les escoles actuals.

— L'any 1936, essent alcalde el també republicà Josep Dalmàs i Martí, es van començar a construir i es van acabar l'any 1938. A finals d'aquest any ja es van habilitar dues o tres aules. Les altres servien com a locals d'intendència per a l'exèrcit republicà. No oblidem que estàvem en plena guerra "incivil".

Joan Maymí, premi Pascual, agraeix el guardó.

— L'abril del 1939 (Año de la Victoria) l'alcalde franquista Josep Mestras i Martí en va fer la inauguració oficial. Aquesta obra va estar catalogada, durant molts anys, com a construïda durant en règim d'en Franco.

Aprofito aquesta oportunitat per deixar constància escrita de les dues reivindicacions que vaig fer a la sobretaula de la XXV Festa Literària.

"Primera.— Reivindico la creació de l'Escola Menor de Belles Arts que en Benet Pintor va demanar l'any 1908. Tots tenim a la ment artistes cassanencs capaços de fer-la funcionar amb dignitat i qualitat. Cal només la voluntat política de posar-la en marxa.

Segona.— Entenc l'Escola Pública com a canal de promoció individual i col·lectiva al servei de tota la població i lligada amb la comunitat, activa, estimulante i no selectiva, compensadora de desigualtats, laica, catalana.

Mentre l'Escola Pública estigui mancada dels elements humans i materials necessaris per al seu perfecte funcionament, mentre les aules estinguin plenes de gom a gom per falta d'espai o de pressupost per a tenir més mestres en actiu, mentre una gran part dels seus treballadors, mestres, se sentin més funcionaris que pedagogs, mentre no hi hagi una vertadera igualtat d'o-